Malmö stad
Stadskontoret

Tjänsteskrivelse

Datum
2026-09-14
Vår referens
Linda Edvardsson
Utvecklingssamordnare
linda.edvardsson@malmo.se

Avveckling av Forum för demokrati och mänskliga rättigheter

STK-2026-766

Sammanfattning

Den 19 december 2019 beslutade kommunfullmäktige att inrätta Forum för demokrati och mänskliga rättigheter. Forumet består av sju politiskt valda ledamöter och dess syfte är att arrangera medborgardialoger lokalt runt om i Malmö. Utgångspunkten vid införandet av forumet var att Malmös politiker hade en stark vilja och ett behov av att utbyta erfarenheter, kunskaper och åsikter med aktörer och medborgare i Malmö. Under dessa år har dialogträffar med olika teman genomförts utifrån aktuella samhällsfrågor. Nio rapporter har tagits fram under perioden 2019–2025.

Under de senaste åren har arbetet med mänskliga rättigheter och demokrati förstärkts alltmer i Malmö stad. Staden har stärkt tillgängligheten och inkluderingen för Malmöbor och samhällsaktörer genom bland annat delaktighetsprocesser via olika former såsom samråd, råd, referensgrupper och dialoger. Vidare har arbetet med att stärka den lokala utvecklingen i staden tagit ny fart i och med samordningsuppdraget som fritidsnämnden har fått. Insatserna inom lokal utveckling och Malmö möts, möjliggör dialog, inkludering och samverkan - utifrån varierade behov, demokratifrämjande perspektiv och mänskliga rättigheter. Pågående arbete för mänskliga rättigheter såsom Malmö stads policy för mänskliga rättigheter och kunskapsplattformen för mänskliga rättigheter, bidrar till att samla och stärka stadens arbete. Arbetet mot olika former av rasism och de nyligen antagna planerna främjar delaktighet, kunskapsstärkning och tvärsektoriell samverkan.

Forum för demokrati och mänskliga rättigheter föreslås därför avvecklas utifrån de numera förstärkta strukturerna samt pågående utvecklingsarbete avseende mänskliga rättigheter och demokrati i staden.

SIGNERAD
2026-05-18

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att Forum för demokrati och mänskliga rättigheter avvecklas från och med 31 december 2026.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260928 Avveckling av Forum för demokrati och mänskliga rättigheter
- Kommunfullmäktige beslut 191219 § 268 Reservation (V) och Särskilt yttrande (MP) - Förslag om att inrätta Forum för demokrati och mänskliga rättigheter (STK-2019-1340-11)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-09-28
Kommunstyrelsen 2026-10-14
Kommunfullmäktige 2026-10-29

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden
Fritidsnämnden
Funktionsstödsnämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
Kulturnämnden
Miljönämnden
Servicenämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden
Valnämnden
Överförmyndarnämnden
MKB Fastighets AB
Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen
Stadskontorets handläggare

Ärendet

Bakgrund

Den 19 december 2019 beslutade kommunfullmäktige att inrätta Forum för demokrati och mänskliga rättigheter. Utgångspunkten var att Malmös politiker hade en stark vilja och ett behov av att utbyta erfarenheter, kunskaper och åsikter med aktörer och medborgare i Malmö. Kommunfullmäktige gav varje parti som har representation i kommunfullmäktige i uppdrag att utse en ledamot till forumet. Ledamöterna fungerar

som forumets representanter i dialogträffarna med Malmöbor och samhällsaktörer som genomförs.

Stadskontoret har haft det övergripande samordningsuppdraget för forumet och samverkar med berörda förvaltningar. Forumet har byggts upp utifrån erfarenheter från tidigare satsningar inom området demokrati och mänskliga rättigheter.

Inriktningen på dialogträffarna har varit att låta formen för såväl möten i forumet som i dialogträffar med Malmöbor och samhällsaktörer vara informell i sin karaktär. Dialogträffarna har genomförts med olika teman varje år, utifrån aktuella samhällsfrågor.

Forumet har sedan start arrangerat dialogträffar med Malmöbor och samhällsaktörer med följande tema:

- Hatbrott – ungas röster görs hörda
- Hatbrott – utsatthet i yrkesroll
- Utsatta i nära relationer
- Demokratifrågor för årsrika
- Vad betyder demokrati för dig?
- Slutsatser och framtida utmaningar
- Områdesbaserad dialog – Bellevuegården/Lorensborg
- Områdesbaserad dialog - Tygelsjö, Bunkeflostrand, Klagshamn
- Ett åldersvänligt Malmö
- Funktionsrätt (tema för 2026)

Malmöbor och samhällsaktörer som deltagit i dialogträffarna har fått återkoppling i form av en årlig rapport, där resultat från dialogträffarna sammanställts. Rapporterna har publicerats på Malmö stads hemsida, i syfte att tillvaratas både i interna och externa sammanhang.

Malmö stads pågående delaktighetsprocesser

I Malmö stad finns flera möjligheter för Malmöborna att engagera sig för demokrati och mänskliga rättigheter såsom Malmöinitiativet, samråd och medborgardialoger. Några exempel är samråd för nationella minoriteter, elevråd, Malmö stads funktionshinderråd och Kommunala pensionärsrådet Malmö med flera. Formerna är till exempel att få information, bli konsulterade, delta i dialog, inflytande och medbestämmande i de processer och beslut som är aktuella i Malmö.

Förstärkt arbete mot rasism
Kommunfullmäktige beslutade den 26 mars 2026 att anta Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism samt Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism. Arbetet är en del av Malmö stads förstärkta arbete mot olika former av rasism och gäller under åren 2026–2029. Planernas inriktningsmål anger flera olika former av delaktighetsprocesser, där både barn och vuxna samt olika samhällsaktörer ska inkluderas i det pågående arbetet.

Lokal utveckling
Fritidsnämnden har fått i uppdrag att samordna arbetet med lokal utveckling. Uppdraget är att stödja Malmö stad att bättre förstå och möta lokala behov, stärka delaktigheten, öka tryggheten och främja social sammanhållning och närdemokrati, samt att fördjupa samverkan med lokala aktörer i stadens alla delar.

Arbetet bygger på dialog och samverkan för att stärka tillit, öka engagemang och ta tillvara på initiativ och pågående processer i närområdena. Beroende på hur de lokala förutsättningarna ser ut kan det handla om att öka trivsel och social gemenskap, skapa trygghet, stärka närdemokratin, förbättra den fysiska närmiljön, samarbete kring arbetsmarknadsinsatser eller att på andra sätt främja goda lokala livsmiljöer för Malmöborna. Arbetet omfattar alla delar av staden och riktar sig till alla Malmöbor, barn som vuxna. Lokal utveckling följer målen i Agenda 2030 och omfattar alla kommunfullmäktigemål.

Målet för arbetet är att skapa en gemensam bild i varje område över hur verksamheter kan jobba ihop. Representanter från föreningar, förskolor, skolor, företagare och andra lokala aktörer arbetar i en inkluderande process där lokala aktörer arbetar för förändring baserat på lokalsamhällets unika resurser och behov. Arbetet främjar egenmakt, gemenskap och långsiktiga, hållbara lösningar genom dialog, tillit och gemensamt ansvarstagande.

Malmö Möts
Kommunstyrelsen beslutade under 2025 att det tidigare arbetet inom ramen för Öppna Malmö skulle vidareutvecklas och ersättas av Malmö Möts – ett samlat initiativ för att stärka demokratin genom ökad inkludering, delaktighet och samverkan. Malmö Möts syftar till att samla och utveckla stadens demokratiarbete och bygger på samarbete mellan Malmö stad, civilsamhället, akademin samt nationella och internationella aktörer.

Malmö stads pågående arbete med mänskliga rättigheter
Malmö stad arbetar kontinuerligt med att stärka stadens arbete med mänskliga rättigheter. Utgångspunkten är i den av kommunfullmäktige antagna policy för

mänskliga rättigheter med fokus på barnets rättigheter, jämlikhet och jämställdhet. I policyn anges följande vägledande principer för arbetet i Malmö stad.

1) Malmö stad sätter Malmöbon i centrum och säkerställer individens rättigheter i stadens styrning- och verksamhetsuppföljning samt i analyser och beslut.

2) Malmö stad är tillgängligt för alla och verksamhet genomförs med likvärdigt, jämlikt och jämställd bemötande, kvalitet och tillgång.

3) Malmö stad tar tillvara på Malmöbornas kunskap och erfarenheter och ger dem möjligheter att ha inflytande i frågor och beslut som påverkar dem.

4) Malmö stad kommunicerar på ett transparent och inkluderande sätt om stadens verksamhet och om Malmöbornas rättigheter och möjligheter att utkräva dem.

Arbetet med policyn följs upp årligen i stadens årsredovisning, bland annat i en bilaga som redogör för det systematiska arbetet med mänskliga rättigheter i Malmö stad. I 2025 års rapportering framgår bland annat ökade delaktighetsprocesser inom hemsjukvården, inom skolans systematiska kvalitetsarbete för barn och elever och inom den kulturella allemansrätten. Stadskontoret ser även ett behov av att ha ett större fokus på att utveckla och leda uppföljning och analys av kommunens verksamheter framöver, inom områdena mänskliga rättigheter och demokrati.

Stadskontoret har under 2025 och 2026 arbetat med att ta fram en kunskapsplattform för mänskliga rättigheter, i syfte att samla och stärka stadens arbete. Plattformen finns tillgänglig för Malmö stads anställda på intranätet Komin och kommer även kompletteras med extern information på Malmö stads hemsida. Utöver det sker kontinuerligt fördjupande utbildningsinsatser, framtagande av metodstöd och samverkan mellan stadens olika förvaltningar och bolag.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret ser att olika behov och förslag som forumet under åren har uppmärksammat, har bidragit till utveckling inom områdena mänskliga rättigheter och demokrati i staden. Stadskontoret konstaterar att det, under de senaste åren, har etablerats nya strukturer och fler arbetssätt där olika former av delaktighetsprocesser har skapats såsom samråd, råd, referensgrupper, konsultationer och dialoger.

Framledes ser stadskontoret behov av ett större fokus på att utveckla och leda uppföljningen av analys av kommunens verksamheter. Det gäller även för de nu uppbyggda strukturerna och processerna avseende arbetet kring demokrati och mänskliga rättigheter i staden.

Stadskontoret ser att bland annat kunskapsplattformen för mänskliga rättigheter kan fungera som ett metodstöd och inspiration. Plattformen visar framåt hur delaktighetsprocesser med olika målgrupper systematiskt kan genomföras, utifrån aktuella behov och ett rättighetsbaserat arbetssätt.

Vidare bygger arbetet med lokal utveckling på dialog och samverkan för att stärka tillit, öka engagemang och ta tillvara på initiativ och pågående processer i närområdena. I det förstärkta arbetet mot olika former av rasism kommer Malmöbor och samhällsaktörer få möjlighet att bidra i arbetet framåt.

Stadskontoret menar att de pågående delaktighetsprocesserna samt arbetet kring mänskliga rättigheter och demokrati tar vidare de initiala ambitionerna med varför forumet inrättades 2019. Stadskontoret ser därför inte längre behov av att fortsätta genom formen Forum för demokrati och mänskliga rättigheter. Förslaget är därför att kommunfullmäktige beslutar att Forum för demokrati och mänskliga rättigheter upphör från och med den 31 december 2026.

Ansvariga

Isabelle Henningsson Nämndsekreterare
Ana Maria Deliv Avdelningschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör